

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 398/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om medborgarenergigemenskaper

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 398/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Pauli Kiuru /saml m.fl.:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att Finlands nya elmarknadslag ska möjliggöra medborgarenergigemenskaper samt tillåta anslutningar över fastighetsgränserna samt distribution enligt EU:s eldirektiv och

hur ämnar regeringen säkerställa att den nationella lagstiftningen identifierar de medborgarenergigemenskaper som möjliggörs av EU:s eldirektiv.

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el ställs upp ramar för genomförandet av medborgarenergigemenskaper i medlemsländerna. I direktivet avses med en medborgarenergigemenskap en juridisk person som

a) baseras på frivilligt och öppet deltagande och som de facto kontrolleras av medlemmar eller delägare, som är fysiska personer, lokala myndigheter, däribland kommuner, eller små företag,

b) har som främsta mål att ge sina medlemmar eller delägare eller det närområde där det är verksamt miljömässiga, ekonomiska eller sociala samhällsfördelar, snarare än att generera ekonomisk vinst, och

c) får delta i produktion, inklusive från förnybara energikällor, distribution och leverans, förbrukning, aggregering, energilagring, energieffektivitetstjänster eller, laddningstjänster för elfordon eller tillhandahålla andra energitjänster till sina medlemmar eller delägare.

I första punkten i artikel 16 i direktivet konstateras att medlemsstaterna ska tillhandahålla ett möjliggörande regelverk för medborgarenergigemenskaper och säkerställa att

a) deltagande i en medborgarenergigemenskap är öppet och frivilligt,

b) medlemmar eller delägare i en medborgarenergigemenskap har rätt att lämna denna,

c) medlemmar eller delägare i en medborgarenergigemenskap inte förlorar sina rättigheter och skyldigheter som hushållskunder eller aktiva kunder,

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 398/2020 rd

d) den berörde systemansvarige för distributionssystemet, mot skälig ersättning i enlighet med tillsynsmyndighetens bedömning, samarbetar med medborgarenergigemenskaper för att underlätta elöverföringar inom dessa,

e) medborgarenergigemenskaper omfattas av icke-diskriminerande, rättvisa, proportionella och transparenta förfaranden och avgifter, bland annat för registrering och licensiering, samt av transparenta, icke-diskriminerande och kostnadsbaserade nätavgifter varvid det säkerställs att de på ett lämpligt och balanserat sätt bidrar till systemets övergripande kostnadsfördelning.

I punkt 2 i artikel 16 konstateras att medlemsstaterna får i det möjliggörande regelverket föreskriva att medborgarenergigemenskaper ska

a) vara öppna för gränsöverskridande deltagande,

b) ha rätt att äga, inrätta, köpa eller hyra distributionsnät och att förvalta dem självständigt,

c) omfattas av de undantag som bestämts för slutna distributionssystem.

Punkt 4 i artikel 16 preciserar förfaringssätten ifall medlemsstaten ämnar tillåta medborgarenergigemenskaperna att äga distributionsnät. Då ska all lagstiftning som gäller distributionsnäten även gälla gemenskaperna.

Direktivet ska sättas i kraft genom nationell lagstiftning senast den 31 december 2020.

Arbets- och näringsministeriet har förberett verkställandet av energigemenskaperna bland annat i den tvååriga arbetsgruppen för smarta elnät som gav sitt betänkande i slutet av 2018. Arbetsgruppen för smarta elnät definierade tre olika energigemenskaper: en energigemenskap inom fastigheten, en energigemenskap som överskrider fastighetsgränserna och en decentraliserad energigemenskap. Utgångspunkten i arbetsgruppens betänkande var att distributionsnätsverksamheten alltså är en tillståndspliktig verksamhet. Utifrån arbetsgruppens betänkande har arbets- och näringsministeriet förberett de förordningsändringar som behövs för att genomföra ett energisamfund inom fastigheten. Ändringsförslagen har varit ute på remiss och ändringarna ämnas sättas i kraft genom statsrådets förordning snarast möjligt. Dessutom håller ministeriet på att bereda en reglering som möjliggör en gränsöverskridande energigemenskap. Tanken är att ge den här regleringen för behandling tillsammans med verkställandet av det övriga elmarknadsdirektivet under hösten 2020 i regeringens proposition om elmarknadslagen. Efter dessa ändringar anser ministeriet att 16 artikeln i direktivet har verkställts.

Helsingfors 3.6.2020

Näringsminister Mika Lintilä